

IPOLYTARNÓC
CHRÁNENÁ PRÍRODNÁ OBLASŤ
POZOSTATKOV PRAVEKU

IPOLYTARNÓC

V severnom kúte Nógrádskej župy, v blízkosti rieky Ipeľ sa ukrýva perlička nášho geologického dedičstva, Ipolytarnóc Chránená Prírodná Oblasť Pozostatkov Praveku.

Meno Ipolytarnóc sa stalo prvýkrát slávne, keď na okolí našli skoro 100 metrov dlhý obrovský skamenený strom s obvodom 8 metrov. Na svete poznajú najväčší skamenený smrek spod mŕtveho rúška vulkanickej horniny odhalil potok Borókás. Miestny obyvatelia ho nazvali „lavičkou – Gyurtyánkő“, a upriadli očarujúce rozprávky o premeně na skamenelinu.

Prvé vedecké prieskumy oblasti sa začali v roku 1836 prostredníctvom Ferenca Kubinyiho, a v priebehu času sa stal pútnickým miestom pre tých, ktorí mali záujem o túto tému. Územie pomenované tiež ako Pompejský Svetový Pravek, ktoré sa uchádza o Európsky Diplom a Svetové Dedičstvo, sa mohlo stať duchovným majetkom všetkých, ďakujúc 23-17 miliónov rokov starým mnohotvárnym skameneným útvarom, z častí niekdajšou zemepisnou polohou, ktorého praveké prostredie zničilo, ale súčasne aj pod seba pochovala vulkanická katastrofa, a z častí tiež zvláštnym konzervačným podmienkam. Vulkanická katastrofa teda zničila praveký Ipolytarnóc, ale jednou cestou dala možnosť aj na to, aby pozostatky pretrvali miliónov rokov.

Návštevníkov prichádzajúcich do oblasti víta príjmacia budova Vstupný Praveký Smrek, ktorá si už sama zaslúži pozornosť: predsieň pre návštevníkov imituje vnútornú dutinu gigantického skameneného stromu tamoča, vo výstavných a predietacích miestnostiach sú názorne ukázané geologické udalosti z minulosti. Pri príjmacíj budove stoja asi 7 miliónov rokov staré močiarne cypruse, ktoré sú zachránené z blízkej bane, ktorých zvláštnosťou je, že sa zachovali v pôvodnom drevnom stave. Na okolí budovy sú vytvorené odpočívacie miesta, ktoré tvoria začiatok a koniec siete naučných chodníkov. Tu sa začína zvláštna

časové cestovanie. Začnúc od prijímacej budovy cez chodník horninového brehu milníkové nápisy a do nich vsadený prírodný horninový park znázorňujú pominutie času, ktoré nás zavedie s prítomnosťou do vchodu 24 milión rokov starých vrstiev geologického chodníčka.

Cez dno pravekého mora, ktoré skrýva zuby žralokov cez pozostatky tropického dažďového lesa až po vrcholce vulkánov preklenuté časove cestovanie, je najviac obľúbený geologický náučný chodník.

Od vchodu jarka Borókás začínajúci 800 metrov dlhý úsek je v podstate jeden vzome vystavovaný základný geologický prierez, ktorý nás zavedie do pred dejinnej minulosti.

Na pravekom povrchu v záplavových napájadlách – a v miestach brodu sú viditeľné výnimočne cenné skamenené momentné snímky. Do dnešnej doby sa nám podarilo stotožniť viac ako tisíc stôp približne 11 stavovcových zvieracích druhov.

Z pomedzi cicavcov sú časté najviac do kruhu a v troch kopytách ukončené krokové stúpaže pravekých nosorožcov. V praveku však žilo aj mnoho dravcov. Spomedzi nich najväčším bol Bestiopedia maxima akýsi medvedí pes. Prítom však srnce – a jelene, menšie dravce a vtáctie stúpajú sa skameneli do bahna. Ipolytarnóc je vo svete jedným z najbohatších komplexov náleziska stôp.

Stúpajúci povrch spetrujú aj pozostatky rastlín. Odtiaľ a priamo z príkrývky prachu tufy sa odhalilo viac ako 15 tisíc listových stôp, pomocou ktorých sa podarilo rekonštruovať vtedajšiu vegetáciu. Podľa tohto zvieraciemu svetu poskytovali domov tropické – subtropické dažďové lesy. Vo vlnoschodových lesoch panovali paprade, palmy, magnólie, vavrín -, a platanovce, a spomedzi nich sa vztyčovali obrovské praveké smrek, určujúce obraz okolia.

Od vchodu geologického chodníčka sa začínajúce, a až po prijímaču budovu sa ťahnuce biologické promenády, pri poskytovaní príjemného uvoľnenia nás oboznamujú s živým svetom územia. 2 až 4 km-ov dlhé lesné chodníčky sfarbujú odpočívacie miesta, rozľadá, a do miestneho baníctva priliehajúce spomienkové miesta.

Pri pochodení náučných chodníkov nezabudnime, že chodíme na chránenom území. Zberka prírodných hodnôt a narušovanie útvarov je zakázané!

OTVÁRACÍ ČAS

JANUÁR ZATVORENÉ
FEBRUÁR ZATVORENÉ
NOVEMBER ZATVORENÉ
DECEMBER ZATVORENÉ

MAREC – OKTÓBER

PONDELOK ZATVORENÉ OKREM SVATKOV OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰
UTOROK ZATVORENÉ OKREM SVATKOV OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰
STREDA OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰
ŠTVRTOK OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰
PIATOK OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰
SOBOTA OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰
NEDEĽA OTVORENÉ 09⁰⁰ - 16⁰⁰

Začiatok túry: v každej hodine 30-tich minútach. Začiatok poslednej túry 15:30.

Väčšie skupiny (50 osôb) je vopred potrebné prihlásiť. Územie je možné pozrieť aj v iných už hore uvedených časových intervaloch podľa zvláštneho povolenia.

Tato publikácia bola zhotovená v partnerskom financovaní Európskej Únie. Zhotovila sa v rámci Regionálneho Operačného Programu Národného Vývojového Plánu.

Ďalšie informácie : www.nfu; www.vali.hu ;

Informačná linka: 06-40-638-638.

NEVZŤI
EYUJESZ / OS
TURY

Cudzinecké informácie:

Územie správa: Riaditeľstvo Národného Parku Bükk – Eger
Adresa: Ipolytarnóc, Chránená Prírodná Oblasť Pozostatkov Praveku
3138 Ipolytarnóc, P.s. : 1 Telefón/fax : 32-454-113
Email : itarnoc@gmail.com www.ipolytarnoc.kvvm.hu

